

BOVEN DWARNS

NIEUW! Eerste
uitgave Boven DWARS

*Hoe wordt er campagne
gevoerd bij **Groenlinks
Groningen?***

WEIDEVOGELS IN NEDERLAND?

*Heerlijke veganistische
MINI SAUCIJZENBROODJES*

ZOMER
EDITIE

VOORWOORD

Door Anke van Dijk

Lieve *DWARSers*,

Het heeft even geduurd – inmiddels zijn we een bestuurswissel verder en ben ik zelfs geen voorzitter meer – maar hier is dan eindelijk de eerste aflevering van BovenDWARS, het lokale zusje van OverDWARS! Ik ben trots op onze afdeling dat we zo groot en actief zijn dat dit soort initiatieven van de grond komen, trots op jou omdat je deze tekst daadwerkelijk leest en natuurlijk enorm trots op de commissieleden die zich de afgelopen tijd hebben ingezet voor dit blad. Ik ben blij met het resultaat en ik hoop dat er nog vele edities volgen.

Ik denk namelijk dat het erg goed is dat DWARS Groningen nu een eigen afdelingsblad heeft. Hiermee wordt immers een podium geboden aan leden die iets te zeggen hebben, of het nu een informatief stuk of een betoog betreft. Iedereen die een stuk wil bijdragen, kan dit namelijk gewoon indienen. Daarvoor hoef je niet in de redactiecommissie te zitten! Overigens hoef je geen (semi-)professionele schrijvervaring te hebben om een stuk in te mogen sturen. Het formuleren van je opinie is een van de vele dingen die je vooral leert door het vaak te doen, en in die zin kan BovenDWARS ook dienen als leerschool. Daarnaast kan een verenigingsblad fijn krities zijn op de autoriteiten. Aangezien we als DWARS een steeds professionelere en daarmee ook minder anarchistische vereniging worden, is de komst van een scherpzinnig orgaan niet overbodig.

Dit alles kan nu natuurlijk ook al dankzij OverDWARS, maar dan hebben we het toch over een wat andere schaal. OverDWARS wordt voor het overgrote deel geschreven door DWARS-leden die ten zuiden van Meppel wonen – en die je dus niet kent. Ook is het voor BovenDWARS wat makkelijker en logischer om te berichten over lokalere thema's en politiek.

Al met al denk ik dus dat dit blad hartstikke veel potentieel heeft, en ik kijk uit naar de verdere ontwikkelingen. Ik hoop dat zoveel mogelijk leden het aandurven hun bijdrages te leveren en wie weet groeit BovenDWARS dit jaar uit tot zo'n professioneel discussieplatform dat de Kletspraat-Appgroep er een serieuze concurrent bijkrijgt.

IN DIT NUMMER

- 4 NEDERLAND EEN EENHEID VAN PROVINCIËS
- 6 DWARSLIED
- 7 HEERLIJKE VEGAN MINI SAUCIJZENBROODJES
- 8 WAAROM HOUDEN DE TYPISCH NEDERLANDSE WEIDEVOGELS ZICH NIET LANGER MEER STAANDE IN ONS LANDSCHAP?
- 12 HOE WORDT ER CAMPAGNE GEVOERD BIJ GROENLINKS GRONINGEN?
- 14 DE TURELUUR
- 15 KUN JE ER GEEN GENOEG VAN KRIJGEN?

NEDERLAND

EEN EENHEID VAN

PROVINCIES

Door Bas Geboers

De Nederlandse identiteit bestaat niet', zo sprak prinses Máxima in 2007. Ze lichtte dit toe door te benoemen dat er binnen Nederland te veel verscheidenheid bestaat om 'de Nederlander' samen te vatten in één enkele identiteit. Ze doelde hiermee op de verschillende culturen die Nederland rijk is als gevolg van de komst van migranten. Maar de uitspraak werpt ook een andere vraag op. Zijn de inwoners van de Nederlandse provincies in één identiteit samen te vatten? Is 'de Groninger' in een ander persoon dan 'de Brabander'?

Zelf groeide ik op in Brabant, studeerde ik in Limburg en woon ik nu alweer meerdere jaren in Groningen, inmiddels samen met mijn vriendin uit Friesland. Mensen lijken mij hierom vaak de ideale persoon te vinden om te vragen naar de cultuurverschillen tussen de Noordelijke en de Zuidelijke provincies van Nederland.

Men weet natuurlijk wel dat Nederland op veel manieren een soort eenheid is. Zo heeft Nederland een eigen taal, wordt in heel Nederland koningsdag gevierd, wordt er in heel Nederland geklaagd over het weer en de politiek en brengt Sinterklaas cadeautjes naar kinderen in het hele land (behalve misschien in Grouw). In betere tijden juicht ook heel Nederland voor het Nederlands (mannen)elftal.

Maar tussen provincies worden vooral de verschillen gezien. Het klopt dat mensen soms een deel van hun identiteit ontleenen aan de provincie waar ze wonen of zijn opgegroeid. Alle provincies hebben een eigen vlag en volkslied en een eigen taal, dialect of uitdrukkingvormen. En er zijn natuurlijk de vermeende verschillen tussen de inwoners. Denk aan de gemoeidelijke Brabanders, arrogante Hollanders, bourgondische Limburgers, stugge Groningers en trotse Friezen.

Gezien al die verschillen moet mijn verhuizing van 'het Zuiden' naar Groningen bij mij wel een forse cultuurschok teweeg hebben gebracht. Toch? Men reageert vaak met een mengeling van ongeloof, teleurstelling en irritatie als ik antwoord dat ik zo'n cultuurschok amper ervaren heb.

Worden de verschillen tussen Nederlandse provincies niet schromelijk overdreven? Zijn de Groningers echt in essentie een ander volk dan de Brabanders, buiten het feit dat ze een ander accent hebben? En kunnen de verschillen die wél bestaan echt het beste op provinciaal niveau worden verklaard? Naar mijn idee spelen andere factoren een veel grotere rol. Denk bijvoorbeeld aan stedelijkheid.

In de meeste provincies zullen de dorpeelingen bevestigen dat de stad 'anders' is. Dit is zonder twijfel juist. Om te beginnen is het in steden veel drukker. Mede door het grote aantal 'onbekenden' bestaat er in steden meer individualisme. Waar men onbekenden in dorpen vaak groet op straat zal dit in grotere steden veel minder vaak gebeuren. Door het grotere 'ons kent ons' gehalte ontwikkelen dorpen ook vaak een sterkere eigen identiteit dan steden, wat als neveneffect heeft dat dorpen veel sneller een (ogenschijnlijk) gesloten karakter krijgen. Tenslotte wordt in veel dorpen gesproken over 'stadse problemen' die in de dorpen veel minder opspelen. Het is een feit dat provincies als Zuid-Holland en Utrecht een veel grotere bevolkingsdichtheid hebben dan provincies als

Groningen en Friesland. Deze hogere bevolkingsdichtheid gaat gepaard met meer stedelijk gebied. Mijn stelling is dat de provinciale verschillen veel beter vanuit dit verschil kunnen worden verklaard dan vanuit specifieke provinciale identiteiten. Is het cultuurverschil tussen Groningen en Baflo immers niet veel groter dan het cultuurverschil tussen Groningen en Breda?

Natuurlijk spelen er ook andere factoren een rol. Zo lijkt voornamelijk de religieuze geschiedenis van een provincie te bepalen of mensen de dagen voor Aswoensdag aangrijpen om zich in kleurrijke outfits de straat op te begeven en gezamenlijk naar muziek van bedenkelijke kwaliteit te luis-

teren. En taalverschillen kunnen hoofdzakelijk verklaard worden door buitenlandse invloeden uit het verleden.

Blijft er vervolgens nog veel verschil over dat het beste vanuit een provinciale cultuur kan worden verklaard? Zijn de inwoners van de verschillende provincies in Nederland eigenlijk niet gewoon allemaal hetzelfde? Delen we eigenlijk toch niet gewoon allemaal dezelfde onbestaande 'Nederlandse identiteit'?

DWARS – LIED

COUPLET 1

OORDOPPEN TEGEN RECHTS GESCHREEUW
REGENBOOG ZEBRAPAD
EEN ROLSTOELVRIENDELIJKE DEMPELHULP
SPONSORLOOP TEGEN HAAT

REFREIN

VRIJZINNIG, GROEN EN OOK SOCIAAL
BIJ DWARS ZIJN WIJ DAT ALLEMAAL
VRIJZINNIG, GROEN, EN ZO SOCIAAL
DWARS IS DAT ALLEMAAL

COUPLET 2

ONS MOOIE COUHOORNSINGELPAND
TOT AAN DE OOSTERPOORT
WIJ PLEITEN DAAR VOOR EMPATHIE
ECONOMISME OVERBOORD

REFREIN

JESSIAS VOOR ONS ALLEMAAL
VRIJZINNIG, GROEN EN OOK SOCIAAL
JESSIAS VOOR ONS ALLEMAAL
VRIJZINNIG, GROEN, SOCIAAL

COUPLET 3

IN GRUNN DAAR BLOEIT EEN WONDERLAND
BINNEN EEN RECHTS KLIMAAT
DWARS WEEFT HAAR LINKSE GLORIE VOORT
MET EEN ROODGROENE DRAAD

REFREIN

VRIJZINNIG, GROEN EN OOK SOCIAAL
BIJ DWARS ZIJN WIJ DAT ALLEMAAL
VRIJZINNIG, GROEN EN ZO SOCIAAL
DWARS IS DAT ALLEMAAL
DWARS IS – DAT AL – LEMAAL

MINI VEGAN SAUCIJZENBROODJES

Door Anita Kadijk

DEZE MINI VEGAN SAUCIJZENBROODJES ZIJN HEERLIJK VOOR BIJ DE BORREL MAAR KUNNEN OOK ALS LUNCH GEGETEN WORDEN. DAN ZOU JE DE BLADERDEEG VELLEN WAT GROTER KUNNEN LATEN. GEVULD MET GROENTE EN KRUIDEN KRIJG JE EEN SMEUTIGE SMAAKVOLLE STRUCTUUR AAN DE BINNENKANT VAN HET KNAPPERIGE BLADERDEEG. VOOR JE HET WEET ZIJN ZE ALWEER OP!

INGREDIËNTEN:

BEVROREN VEGAN BLADERDEEG, 6 VELLEN. (KOOPMANS ORIGINEEL IS VEGAN)
400 GR LINZEN UIT BLIK
2 EL OLIJFOLIE
100 GRAM KASTANJECHAMPIGNONS
1 KLEINE UI
2 TENEN KNOFLOOK
1 TL GARAM MASALA KRUIDEN
1 TL NOOTMUSKAAT
1 TL PAPRIKA POEDER
1 TL KERRIEPOEDER
1 TL GEBROKEN LIJNZAAD
1,5 EL ZOUTE KETJAP
3 EL SOJA OF AMANDELMELK
SESAMZAADJES

BEREIDING:

1. Verwarm de oven voor op 200 graden en bedek een ovenplaat met bakpapier.
2. Ontdooi 6 vellen bladerdeeg. Zorg ervoor dat ze niet helemaal ontdooien want dan zijn ze te slap.
3. Lek de linzen uit in een zeef en pureer ze met een staafmixer. Er mogen nog wat hele linzen in zitten.
4. Snipper de ui fijn, hak de knoflook en snijd de champignons in kleine stukken.
5. Bak de ui en knoflook in de olijfolie in een pan. Als de ui zacht is kunnen de champignons erbij. Bak deze tot dat het vocht is verdampt.
6. Voeg de kruiden toe en bak deze 3 minuten mee. Voeg hierna de ketjap toe en vervolgens de linzen-puree. Bak deze 2 minuten mee. Doe als laatste de gebroken lijnzaad erdoor en roer het mengsel goed door.
7. Snijd de bladerdeeg vellen doormidden en maak van het linzenmengsel 12 gelijke balletjes. Leg deze aan het begin van een strook bladerdeeg en rol deze voorzichtig op. Druk de buitenkanten van de strook tegen elkaar aan zodat deze dicht is. Leg met de naad naar beneden op de bakplaat.
8. Bestrijk de broodjes met een kwastje met het melk. Strooi de sesamzaadjes over de broodjes en bak in 30 minuten goudbruin en gaar in de oven!

WAAROM HOUDEN DE TYPISCH NEDERLANDSE WEIDVOGELS ZICH NIET LANGER MEER STAANDE IN ONS LANDSCHAP?

Door Randy Bil

Je hebt ze ongetwijfeld wel eens gezien als je buiten de stad bent en je je op het platteland begeeft: de weidevogels. Wellicht heb je er wel eens wat over gelezen of misschien is dit je eerste echte nader 'kennismaking' met deze gevederde vrienden. Hoe dan ook, na het lezen van dit artikel weet je waar het over gaat als we het over weidevogels hebben en waarom ze voor GroenLinks een politiek 'heet hangijzer' zijn.

Zet dus eerst maar een lekkere kop koffie of thee en ga er maar even goed voor zitten. Allereerst zal er aandacht zijn voor wat weidevogels nu precies voor dieren zijn. Vervolgens zal nader ingezoomd worden op de problematiek rondom weidevogels. Want waarom gaat het eigenlijk zo slecht met ze? Tot slot wordt besproken wat de belangrijke ontwikkelingen zijn voor de weidevogels en wat er gedaan zal moeten worden om ze er weer bovenop te helpen.

Wat zijn weidevogels?

Als het over weidevogels gaat, dan gaat het vrijwel altijd over de grutto, ook wel de niet mis te verstane 'koning van de weide' genoemd. Natuurlijk is het slim om een goed 'paradepaartje' de troon te laten bestijgen om mensen iets te kunnen vertellen over onze weidevogels. De mooie, luidruchtige, oranje grutto kan die rol ook zeker met verve vervullen. Maar de grutto is zeker niet de enige die de benaming weidevogel eer aan doet.

De term 'weidevogels' is niet een biologische omschrijving van een soortgroep, zoals bijvoorbeeld de zangvogels, roofvogels, uilen, duiven of steltloperachtigen dat zijn. Nee, de Nederlanders hebben de

naam puur bedacht voor vogels die zich thuis voelen in het Nederlandse boerenland. Het gaat dus om vogelsoorten uit verschillende soortgroepen, voornamelijk steltloperachtigen. Deze vogels hebben zich op een gegeven moment aangepast aan het boerenland. Oorspronkelijk broedden de weidevogels in moerassen, hoogvenen, rivierdalen en kustgebieden. Deze 'oorspronkelijke gebieden' vindt je ook in Siberië, Scandinavië en op IJsland. Maar deze leefgebieden zijn in Nederland vrijwel allemaal door de mens ontgonnen waardoor de vogels een alternatief moesten zoeken om in ons polderland te kunnen overleven. Dit overlevingsalternatief vonden de weidevogels grotendeels in de kleinschalige landbouwgebieden.

Weidevogels houden in zijn algemeenheid van een divers en nat weidelandschap waar verschillende soorten grassen en kruiden op groeien. Dit landschap trekt namelijk veel muggen, rupsen, vliegen, spinnen, kevers, slakken en andere insecten aan. En dát is nu precies waar onze weidevogels zo naar hunkeren om in de belangrijkste behoefte des levens te voorzien, namelijk eten en daarmee overleven.

Het Nederlandse polderlandschap is uniek in de wereld. Diverse weidevogels zijn dan ook in grote mate van Nederland afhankelijk. Om onze 'koning van de weide' als voorbeeld te noemen: 85% van de Europese grutto populatie broedt in ons polderlandje. Het zwaartepunt van de Nederlandse weidevogels ligt al van oudsher in Noord- en Zuid Holland, Friesland en Overijssel, om de logische reden dat daar vooral dit geschikte landschap aanwezig is.

De weidevogels zijn onder te verdelen in primaire en secundaire soorten. De veertien primaire weidevogelsoorten zijn de scholekster, Kievit, grutto, wulp, tureluur, watersnip, kempfaan, wilde eend, zomertaling, slobeend, kuifeend, veldleeuwerik, graspieper en de gele kwikstaart. Deze primaire soorten worden zo genoemd omdat ze voor hun voortbestaan volledig afhankelijk zijn van onze boeren-cultuurlandschappen. De secundaire zijn dat in veel mindere mate waardoor de aandacht dan ook meestal uitgaat naar de voornoemde soorten.

Waarom gaat het slecht met de weidevogels?

Helaas gaat het met de meeste weidevogels uitzonderlijk slecht. Voornamelijk na de Tweede Wereldoorlog is in enkele decennia een ontwikkeling ingezet waardoor veel weidevogels het in feite nauwelijks meer kunnen bolwerken in het Nederlandse landschap. Het karakter van het landschap is, zoals je waarschijnlijk wel vermoed, ingrijpend veranderd door verstedelijking en door de uitdijende industrie en infrastructuur. Maar de meest voornaamste verandering die er voor zorgt dat het de weidevogels slecht vergaat, is de grootschalige intensivering van de landbouw.

In het bijzonder door de Tweede Wereldoorlog, waarin in extreme mate ervaren werd wat het is om écht honger te hebben, wilden onze voorgaande generaties dat schrikbeeld nooit meer ervaren. Daarom werd in Europees verband, onder gro-

te invloed van Nederland, besloten om de belangrijkste leverancier van voedsel, namelijk de landbouw, veel efficiënter te laten verlopen dan voorheen en aldus ook enorm op te schalen om zo voldoende zelfvoorzienend te zijn voor een groeiende bevolking.

Deze intensivering werd bereikt door het waterpeil van het grasland veel lager te houden dan het oorspronkelijk was door (elektrische) bemaling, het dempen van sloten en greppels, veel mest te gebruiken om de gewassen sneller te laten groeien en het creëren van zogenaamde monoculturen. Dit zijn landschappen die bestaan uit één gewassoort, zoals in Nederland voornamelijk raaigras, mais, granen, bologewassen en aardappelen. Later kwamen daar ook nog de landbouwgiften bij die insecten doden die gewasschade veroorzaken. Kortom, alle middelen die voorhanden zijn worden ingezet om zo efficiënt en kostenbesparend mogelijk, zoveel mogelijk bulkvoedsel op de markt te brengen. Nederland is als piepklein landje dan ook een zeer grote speler op de internationale markt door op de Verenigde Staten na de grootste landbouwexporteur van de wereld te zijn.

Maar de weidevogels kunnen heel slecht met deze grootschalige veranderingen omgaan en dat is ook helemaal niet zo gek. Als je een groep mensen midden in een desolate woestijn dropt, zonder water en voedsel, dan kun je je voorstellen wat er met die mensen gaat gebeuren. Dit simpele denkbeeldige voorbeeld is eigenlijk wat er met de weidevogels aan de hand is.

Het lage waterpeil zorgt namelijk voor een minder rijke bodemfauna waardoor in de basis van de ecologische cyclus al grote problemen ontstaan voor de weidevogels. Vervolgens zorgen de overbemesting en het creëren van monoculturen nog voor een extra drastische verarming van het aantal plantensoorten en daarmee de beschikbare insecten voor onze gevederde vrienden.

Het landbouwgif geeft de spreekwoordelijke genadeklap door vrijwel alle eetbare insecten die zich op het betreffende grondgebied bevinden te doden. Tot slot wordt in de intensieve landbouw steeds vroeger en vaker gemaaid waardoor nesten en jongen van weidevogels meer in directe zin verloren gaan.¹

Kortom, de leefomgeving van de weidevogels is dus een relatief zeer korte tijd ingrijpend veranderd in een plek waar nauwelijks meer te overleven valt. Om dit in aantallen uit te drukken: sinds 1960 is meer dan 60% van alle weidevogels verdwenen. Voor wat betreft de grutto leefden er in de jaren 80 nog 100.000 paar in Nederland maar dat is inmiddels afgegleden naar 30.000. Als er geen actie wordt ondernomen dan zal dit op termijn uitkomen op zo'n 1500 paar. Dat aantal kan gezien worden als een kritieke grens waarbij aldus uitsterving tot de mogelijkheden behoort.

Wat zijn de huidige ontwikkelingen en wat moet er gedaan worden om de weidevogels er weer bovenop te helpen?

Het is duidelijk dat de weidevogels enorm in de problemen zitten. Nu de problematiek voor een groter publiek steeds duidelijker aan het worden is, zijn ook steeds meer mensen zich er van bewust dat er wat dient te veranderen. Niet alleen omdat weidevogels op zichzelf een intrinsieke waarde hebben maar ook omdat de achteruitgang van deze vogels rechtstreeks te maken heeft met het allesomvattende probleem van biodiversiteitsverlies, wat ook voor de mens zeer bedreigend is. Het biodiversiteitsverlies is in Nederland aanzienlijk groter dan elders in Europa en de rest van de wereld.

Een aantal ontwikkelingen zullen de revue passeren om een indruk te geven van de ontwikkelingen rondom weidevogels. Om vertrouwd te beginnen; voor GroenLinks is het landelijk vooral het tweede Kamerlid Rik Grashoff die zich bezighoudt met de weidevogelproblematiek en het ver-

lies van biodiversiteit in het algemeen. GroenLinks kreeg het in de Tweede Kamer klaargespeeld om vorig jaar het kabinet te verplichten om een nationaal plan te maken om de weidevogelstand te herstellen. Er wordt hierin bijvoorbeeld gestreefd naar een stabiele populatie van ongeveer 48.000 grutto's. Echter, dit plan is uiteindelijk zodanig afgezwakt door het kabinet dat er geen concrete doelstellingen, acties en financiële middelen zijn vastgesteld.

Maar Nederland is juridisch gezien ook verplicht om actieve beschermingsmaatregelen voor weidevogels te nemen op grond van de Europese Vogelrichtlijn. Omdat uit onderzoek blijkt dat Nederland in de nakoming van die Vogelrichtlijn ernstig tekort schiet is het volgens Vogelbescherming Nederland juridisch hard te maken dat Nederland deze Europese wetgeving dan ook schendt. Op dit moment is een klachtprocedure van de Vogelbescherming bij de Europese Commissie aanhangig op grond waarvan Nederland mogelijk door de Commissie gemaand zal worden de verplichtingen na te komen. In het uiterste geval kan de klacht leiden tot een veroordeling van het Europese Hof van Justitie.

Een positief signaal is dat natuurbeschermers, landbouwers, wetenschappers en de agro-industrie er gezamenlijk de schouders onder willen zetten om het biodiversiteitsverlies en daarmee de achteruitgang van de weidevogels te kunnen keren. Dit soort cruciale vormen van samenwerking van partijen met verschillende belangen waren jaren geleden nog ondenkbaar en komen nu dus steeds dichterbij. Ook voor

¹ Zogenaamde 'predatiedruk' (het opeten van jonge weidevogels en eieren door roofdieren) wordt ook regelmatig genoemd als oorzaak van de teloorgang van de weidevogels. Maar dit is volgens tal van wetenschappelijk studies van ondergeschikt belang. Belangrijk om te weten is dat predatie een normaal verschijnsel is voor weidevogels en geen nadelige gevolgen hoeft te hebben voor de overleving

wat betreft de landbouwalternatieven verandert er steeds meer ten positieve voor de weidevogel. Steeds meer boeren schakelen over op biologische of andere vormen van landbouw die meer in harmonie met de natuur functioneren. Dus ook als consument kun je door het kopen van deze producten het verschil maken. Hiermee wordt het grootschalige landbouwsysteem niet direct op zijn kop gezet maar het geeft aan dat velen de noodzaak voelen om van koers te veranderen. En iedere verandering begint klein en gestaag.

Nu duidelijk is wat er op dit moment 'grosso modo' gaande is, zal er tot slot nog kort aandacht zijn voor wat er in grote lijnen zal moeten gebeuren om de weidevogels er weer bovenop te helpen. Willen we de weidevogels redden dan zal het probleem bij de wortel aangepakt moeten worden. Allereerst betekent dit het creëren van meer natuuroppervlakte voor de weidevogels, zodat de bedreigingen van de intensieve landbouw op afstand worden gezet en de weidevogels meer mogelijkheden hebben om een stabiele populatie te bewerkstelligen en te behouden. Ten tweede is

het belangrijk om de huidige landbouw in te perken en zodoende als Nederland minder voor de wereldmarkt te produceren. Hier gaan gelukkig steeds meer stemmen voor op.

Ten derde zal het cruciaal zijn om de landbouw grootschalig te veranderen van louter de aandacht op economische groei naar een landbouwsysteem waarbij in de basis de natuur al benaderd wordt als een onmisbare bondgenoot waar kostbaar mee omgegaan moet worden. Met name de natuurinclusieve landbouw en permacultuur, maar ook de biologische landbouw, zijn voorbeelden van nu nog grotendeels alternatieve landbouwmethodes die steeds meer 'mainstream' worden en voor de weidevogels veel kunnen betekenen.

Concluderend betekent dit, dat het besef bij steeds meer mensen aanwezig is dat de hedendaagse landbouw voor de weidevogels funest is en dat het draagvlak groeit om die ingrijpend te veranderen. Deze verandering is hard nodig als we de weidevogels in de toekomst niet alleen in oude vogelboeken, dito documentaires en verre buitenland, maar ook nog in het Nederlandse landschap willen tegenkomen.

Bronvermelding

F.Berendse, 'Wilde apen, Natuurbescherming in Nederland', 1e druk, Zeist: KNNV Uitgeverij 2016.

Centraal Bureau voor de Statistiek, 'Nederland tweede landbouwexporteur ter wereld', www.cbs.nl (laatst bijgewerkt 6-6-2016).

Centraal Bureau voor de Statistiek, 'Weidevogels in duikvlucht', www.cbs.nl (laatst bijgewerkt 5-8-2015).

De Correspondent, 'onze landbouwgrond is zo dood als een pier het gif blijft', www.decorrespondent.nl (laatst bijgewerkt 28-11-2017).

Groenlinks, Weidevogels, www.groenlinks.nl (laatst geraadpleegd 1-12-2017).

Naturetoday, 'Overheid komt eindelijk over de brug met plan om weidevogels te redden', www.naturetoday.com (laatst bijgewerkt 21-03-2017).

Planbureau voor de leefomgeving, 'Verlies aan biodiversiteit in Nederland groter dan elders in Europa', www.pbl.nl (laatst geraadpleegd 1-12-2017).

Planbureau voor de leefomgeving, natuur en biodiversiteit, www.pbl.nl (laatst geraadpleegd 1-12-2017).

Trouw, 'natuurorganisaties gaan met boeren plan maken voor herstel biodiversiteit', www.trouw.nl (laatst bijgewerkt 21-11-2017).

J.van der Veld, N. Groen, R. van't Veer, weidevogels in een veranderend landschap, 1e druk, Zeist: KNNV Uitgeverij 2013.

Volkskrant, 'Vogelbescherming dient klacht in tegen Nederland om gebrek aan vogelbeheer', www.volkskrant.nl (laatst bijgewerkt 8-11-2016).

Wageningen university & research, 'Natuurinclusieve landbouw goed voor boer en milieu', www.wur.nl (laatst bijgewerkt 11-7-2017)

HOE WORDT ER CAMPAGNE GEVOERD BIJ GROENLINKS GRONINGEN?

Door: Jelte Hommes

Lieve Dwarsers, mijn naam is Jelte Hommes en ik ben campagneleider bij GroenLinks Groningen. Mij is gevraagd om voor jullie wat te schrijven over campagnevoeren en de manier waarop wij dat hier in Groningen doen. Als ex-Dwarser doe ik dat natuurlijk graag! Laat ik direct beginnen: Een campagne kun je eigenlijk het beste vergelijken met een klein kind dat zijn zin wil krijgen. Net zoals het voor een klein kind niet uitmaakt waar hij zijn zin in krijgt zolang het zijn zin maar krijgt, maakt het mij niet heel veel uit wat GroenLinks allemaal vindt zolang het maar de meeste raadsleden krijgt om deze opvattingen in de praktijk te brengen. Net zoals een klein kind verschillende middelen heeft om zijn zin te krijgen: het kan gaan lopen janken, zeuren, boos worden, weigeren te eten, etcetera, heb ik dat ook. Ik zou graag de middelen die wij gebruiken om campagne te voeren willen toelichten aan de hand van de leden in mijn campagneteam die dit middel onder hun hoede hebben.

Allereerst is daar Femke Folkerts (uiterst rechts op de foto). Het campagneleiderschap is bij GroenLinks Groningen een duo-functie en Femke is binnen deze functie naast mij de andere campagneleider. Als zodanig is zij mijn steun en toeverlaat en is ze inhoudelijk gezien verantwoor-

delijk voor alles wat met online en offline communicatie te maken heeft. Hoewel het voor een politieke partij als GroenLinks belangrijk is om een verkiezingsprogramma te hebben dat staat als een huis, is het niet altijd even makkelijk om deze veelal complexe standpunten op een duidelijke manier te communiceren. Gelukkig hebben we daar Femke voor, zij zorgt dat onze ideeën over Groningen en de idealen waar we in deze stad voor staan op een inspirerende manier bij onze potentiële kiezers terecht komen.

Naast het bereiken van onze kiezers is het ook van groot belang dat onze leden en sympathisanten bereikt worden. Het liefste worden deze mensen namelijk actief binnen onze campagne door mee te gaan huis-aan-huizen, waarover later meer. Dat dit op een goede manier wordt gedaan is de verantwoordelijkheid van Jeffry van Hoorn, alias De kuif (uiterst links op de foto, man met de kuif). Jeffry zorgt er samen met zijn belteam voor dat er meerdere keren per maand belavonden worden georganiseerd waarbij mensen die GroenLinks een warm hart toedragen worden opgebeld met de vraag of ze actief willen worden. Als deze mensen hier wel oor naar hebben dan zorgt Jeffry er vervolgens voor dat ze op een goede manier de juiste taak binnen de campagne krijgen. Mensen kunnen bijvoorbeeld broodjes smeren voor de 'huis-aan-huizers' of zelf huis-aan-huis gaan, een leuk evenement organiseren, meehelpen met het belteam, en zo zijn er nog wel wat taken te verzinnen.

Goed, dan nu het huis-aan-huizen. Dit is met stip het belangrijkste middel om onze kiezers te bereiken en wordt georganiseerd door Robert Lagestee (in het midden van de foto). Robert zorgt ervoor dat er meerdere zaterdagen per maand 'campaigners' langs de deuren gaan in Groningen om te luisteren wat de inwoners van Groningen

te vertellen hebben over hun mooie stad. Deze gesprekken zijn altijd heel erg leuk en je krijgt er veel energie van. Zo ben ik zelf eens door een oudere meneer uitgenodigd voor een rondleiding door zijn tuin die hij met veel pijn en moeite had aangelegd. Belangrijker dan het krijgen van tuinrondleidingen is dat huis-aan-huizen de meest effectieve manier van campagnevoeren is. Het is wetenschappelijk bewezen dat wijken waarin wij als GroenLinks vaak ons gezicht laten zien 5 tot 10% meer kiezers opleveren. Daarnaast levert het veel inhoudelijke input op voor onze raadsleden die deze mensen vertegenwoordigen.

Al deze 'campaigners' hebben natuurlijk wel behoefte aan gezelligheid, en daar is onze evenementencoördinator Ceciel Nieuwenhout voor (links op de foto). Ceciel organiseert samen met haar eventententteam naast de gezelligheidsavonden voor 'campaigners' ook de andere evenementen zoals de campagne kick-off en inhoudelijke gespreksavonden. Met dergelijke evenementen kunnen we het moraal binnen de campagne hoog houden en laten we zien dat we graag bereid zijn om met organisaties en groepen in de Groninger samenleving in gesprek te gaan. Daarnaast houdt Ceciel alle debatten die worden georganiseerd scherp in de gaten en probeert ze mee te denken met de inhoudelijke voorbereiding voor de aspirant-raadsleden die deze debatten gaan voeren.

Al dat campagne voeren kost zeker een hoop geld? Ja, inderdaad, dat kost erg veel geld maar gelukkig hebben we daar Bas de Boer onze crowdfundcoördinator voor (achter Ceciel op de foto). Bas is penningmeester van het campagneteam en verantwoordelijk voor het crowdfunden. Bas organiseert de manier waarop leden en sympathisanten om kleine en grote bijdragen worden gevraagd zodat wij onze campagne kunnen bekostigen. Zo houdt hij bijvoorbeeld onze crowdfundpagina goed in de gaten en zorgt hij dat de donatiepot op

de bar wordt afgeroomd. Ook zorgt hij voor een planning van de crowdfundverzoeken en houdt hij de begroting bij.

Wat nu als je bij Dwars zit en graag actief wil worden bij de campagne, kan dat? Jazeker kan dat! We hebben maar liefst twee studentencoördinatoren in ons campagneteam. Lieke Schoutens (op de foto staat ze tussen Femke en mij) en Diana te Braake (helaas niet op de foto) zijn verantwoordelijk voor de studentencampagne. Mocht je daar als Dwarser geïnteresseerd in zijn, meld je dan gewoon bij hun aan. Gezamenlijk organiseren zij de campagnecomunicatie vanuit Dwars, de internationale studentencampagne, de campagne-activiteiten op de Kei-week en nog veel meer.

Ik denk dat het zo aardig gelukt moet zijn om jullie een beeld te geven wat campagnevoeren bij GroenLinks Groningen betekent en wat er de komende tijd moet gebeuren om GroenLinks in deze stad aan een historische verkiezingswinst te helpen. Wij zouden het als campagneteam geweldig leuk vinden om tijdens deze campagne heel erg veel nieuwe en oude Dwarsers te verwelkomen. Voor die tijd zijn jullie natuurlijk druk bezig om zoveel mogelijk Dwarsers, campaigners en Dwarse campaigners op een mooie plek op onze kieslijst te zetten. Ik wens jullie daar heel veel succes mee en hoop jullie in de toekomst beter te leren kennen!

DE TURELUUR

Door Randy Bil

Als we aan weidevogels denken dan is de grutto de vogel die als eerste een plaats inneemt in onze gedachten. Hoewel de grutto ook het meest kenmerkend voor Nederland is, zijn er meer vogels die tot deze groep behoren. Ieder met een eigen verhaal. Want net zoals als er niet iets bestaat als 'de Nederlander' bestaat er ook niet iets zoals 'de weidevogel' met identieke eigenschappen en behoeften als het gaat om gedrag, voedselkeuze of eisen aan de leefomgeving. Deze keer de tureluur.

De tureluur staat net als de meeste weidevogels op stelten. Waar het bij mensen er hooguit lollig uit ziet als ie op stelten loopt heeft op stelten lopen voor weidevogels louter voordelen; want handig om te hebben om zo door drassige weilanden te kunnen scharrelen. De tureluur lijkt voor een niet-vogelaar best aardig op de grutto en is ook ongeveer net zo groot. Maar met enige oefening zal je daar snel op terugkomen. Je kunt de tureluur het beste onderscheiden van andere weidevogels door zijn felle rode poten en grotendeels rode snavel. Dat opvallende rood zie je bij andere weidevogels niet. De tureluur heeft tevens een enorme liefhebberij voor paaltjes, wat hem een uitstekend overzicht geeft over zijn territorium.

De tureluur houdt van zeer vochtige weides; met dus hier en daar een plasje en veel kruidenrijke vegetatie waar het bulkvoedsel, met name kleine insecten, vandaan moeten komen. Het gras mag ook best hoog staan, zodat de tureluur zich goed kan verstoppen tussen de graspollen. De tureluur houdt met name in de broedtijd van verstoppertje spelen, zodat natuurlijke predatoren, zoals de vos of de kraai, hem niet makkelijk kunnen zien. Vervolgens laat hij de naburige grutto's of de Kieviten het vuile werk opknappen; namelijk het energie vretende luchtafweer bedoeld om ongewenste gasten op afstand te houden. Lekker: kan de tureluur achteroverleunen en de lachende derde zijn in het warme nestje. Je zou dus hard kunnen maken dat het hier om een 'VVD-vogel' gaat. Slim is natuurlijk het wel! De kuikens van de meeste weidevogels zijn nestvlinders, zo ook die van de tureluur. Vanaf de geboorte rennen ze wild in het rond en moeten ze hun eigen koste insecten bij elkaar scharrelen.

De vogelboeken vertellen ons dat de tureluur vaak wantrouwend en luidruchtig is én ik kan die beschrijving bevestigen. Als je weidevogels aan het bekijken bent dan is de tureluur de vogel die als een soort gillende keukenmeid, melancholiek om je heen tettert. Tjululuu' Tjululuu"!! ([klik even op deze link](#)). Zeker wanneer de tureluur in de baltsfase zit en de partnerkeuze dus het leven van alle dag bepaalt. Aan die roep heeft de tureluur tevens zijn naam te danken. Dat geldt overigens voor heel veel vogels; ook weidevogels als de grutto en de Kievit hebben de naam te danken aan hun markante roep.

In vergelijking met andere weidevogels gaat het met de tureluur niet dramatisch. Ja, hij gaat wel achteruit en het is überhaupt niet een weidevogel die in Nederland in grote getalen voorkomt, maar het zijn geen dalingen waar je van achterover lartzert (zoals bijvoorbeeld bij de Kievit, grutto of scholekster wel het geval is). Hoe komt dat? Nou, de tureluur is niet volledig afhan-

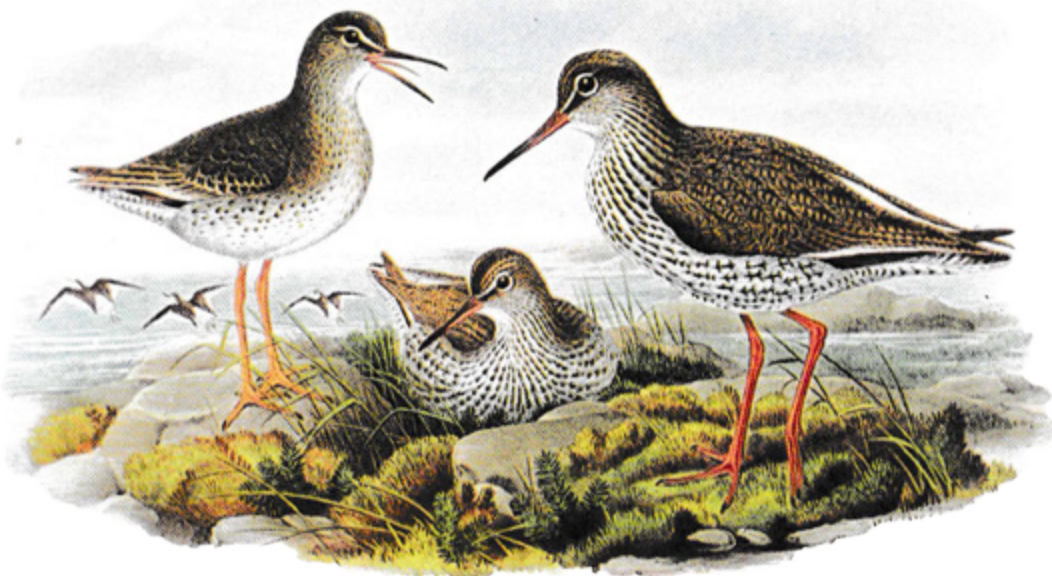
kelijk van het Nederlandse boerenland. De tureluur kan ook in slootkanten, greppels of aan de rand van de stad gedijen. En dat zijn, zoals je je kunt voorstellen, plekken waar de intensieve landbouw minder wild om zich heen slaat.

Maar ook de partnertrouw speelt ze in de kaart. Of beter gezegd, het gebrek daaraan. Een tureluur doet er niet moeilijk over om alvast in een nieuwe partner te investeren als man- of vrouwlief een dag van huis is. én, zo blijkt uit onderzoek, partnerruil is een succesnummer als het om het voortbestaan van de soort gaat. Ik wil met nadruk aangeven dat dit succesnummer specifiek voor de tureluur op gaat..:)

De tureluur is een trekvogel die vanaf half juni tot oktober weer geleidelijk aan de benen neemt naar zuidelijke oorden, tot aan contreien over de Sahara in West-Afrika. Hij keert weer terug vanaf begin maart tot begin juni. Overigens zijn er ook tureluurs die bij ons in het waddengebied overwinteren en . Met name de vogels die in de broedtijd op IJsland doorbrengen.

Waar maak je de beste kans om de tureluur te kunnen vinden? Op plekken waar je vele

andere weidevogels ook kunt aantreffen: drassige weilanden, die niet vaak gemaaid worden en waar derhalve bloemen worden getolereerd. Helaas zal je dus in de gemiddelde Nederlandse 'bijartlakenwereld' weinig tureluurs tegen het lijf lopen waardoor je je vooraf even moet oriënteren. Boven Zernike heb je een [verassend leuk gebiedje](#) wat speciaal geschikt is gemaakt voor weidevogels; namelijk het Reitdiep. Een paar keer trappen en je bent er; vanaf centrum Groningen hooguit een kwartier. Je zult daar met enige zekerheid nader kennis maken met de tureluur. Een aanrader, te meer nu de mooie tijd der nageslacht in volle gang is. Ook als je minder geïnteresseerd bent in weidevogels, is het leuk om eens op een dooie zondagmiddag naar dit gebiedje te togen. Het bezoekerscentrum aldaar geeft een moderne en interactieve kijk op reilen en zijlen van weidevogels. Ook de koffie smaakt heel behoorlijk (dat is voor een vogelaar van groot belang; mogelijk nog belangrijker dan de verrekijker). Tureluurs kun je overigens niet alleen in de extensief beheerde weilanden aantreffen maar ook op de kwelders/schorren in het Wadden- en Deltagebied.

BOVENDWARS GELEZEN EN KUN JE ER GEEN GENOEG VAN KRIJGEN?....

...Dan is de kans groot dat zélf schrijven in het **BovenDWARS** Magazine voor de redactie-commissie wel wat voor je is!

De redactiecommissie wil middels dit magazine leden en andere geïnteresseerden een in-kijkje bieden in het reilen en zeilen van **DWARS Groningen** en verdieping bieden binnen uiteenlopende onderwerpen die in verband staan met **GroenLinks**. Dit doen we door vanuit persoonlijke interesse en fascinatie, verdiepende, luchtige of vermakelijke artikelen te schrijven. Het doel is om ervaring op te doen met schrijven door elkaar voortdurend te helpen en van feedback te voorzien. Dit levert leuke discussies op over verrassende onderwerpen, waar soms in de 'mainstream' journalistiek weinig aandacht voor is.

Of je nu graag deel wilt uitmaken van de redactiecommissie of af en toe/ eenmalig iets wil schrijven over iets dat jou bezig houdt en wat je graag met anderen wilt delen; het is allemaal mogelijk!

Neem hiervoor contact op met de intern coördinator Diana te Braake via **interncoordinator.groningen@dwars.org**.

Graag tot horens!

COLOFOON

REDACTIECOMMISSIE:

RANDY BIL

INGEZONDEN STUKKEN:

BAS GEBOERS

JELTE HOMMES

ANITA KADIJK

ANKE VAN DIJK

BESTUUR:

DANIJEL GACEVIC

DIANA TE BRAAKE

ONTWERP:

VLIERONTWERP.NL

DWARS
GROENLINKSE JONGEREN